

EUROREFERENȚIALUL - INSTRUMENT MODERN ÎN FORMAREA/EVALUAREA COMPETENȚELOR ȘI APTITUDINILOR BIBLIOTECARILOR

Elena STRATAN,

șef serviciu Cercetare. Asistență de specialitate

Realizarea obiectivului formării profesionale continue solicită imperios dezvoltarea competențelor bibliotecarilor în vederea atingerii nivelului valoric european. Vom apela, în acest sens, la Euroreferențialul competențelor profesioniștilor europeni în domeniul informării și documentării, inclusiv al bibliotecarilor **http://www.bmms.ro/conținut/doc/p13_Euroref.pdf**, care conține o listă de treizeci și trei de domenii de competențe repartizate în cinci grupe și douăzeci de aptitudini principale:

- Grupul I – Informare;
- Grupul T – Tehnologii;
- Grupul C – Comunicare;
- Grupul M – Management;
- Grupul S – Alte cunoștințe.

Fiecare domeniu de competență este analizat din viziunea a 4 nivele de calificare:

- Nivelul 1 – Asistent în informare-documentare;
- Nivelul 2 – Tehnician în informare-documentare;
- Nivelul 3 – Manager în informare-documentare;
- Nivelul 4 – Expert în informare-documentare.

Astfel la nivelul 1 - Asistent în informare este necesară cunoașterea disciplinei, nivelul 2 - Tehnician, cunoașterea practicilor, nivelul 3 - Manager, cunoașterea instrumentelor, nivelul 4 - Expert, cunoașterea metodologică.

Conceput de către Consiliul European al Asociațiilor din Informare-Documentare, tradus de către specialiștii români în cadrul programului „Leonardo Da Vinci”, ABIDOR (Euroreferențial I&D, Editia a 2-a, revăzută integral, Volumul 1 și 2, Traducere vol. 1 : Julieta Moleanu și Marie Trancu-Boscoff, vol. 2 : Nicoleta Marinescu) *Euroreferențialul I&D* este un instrument util și necesar uniformizării profesiei, cunoașterii evoluției posturilor, actualizării programelor universitare, a modulelor de formare precum și formatorului.

Modelul formării profesionale continue prin competențe la Biblioteca Universitară bălțeană.

Competențele definesc un „ansamblu de abilități necesare pentru exercitarea unei activități profesionale și cunoașterea comportamentelor pe care le presupune”. Componentele sînt: cunoștințele, deprinderile și aptitudinile. Aceste componente trebuie să fie operaționale, puse în practică și validate. Vorbind de abordarea prin competențe, accentul se va pune, indiscutabil, nu numai pe suma de cunoștințe și deprinderi pe care o va primi cursantul, dar și pe formarea unui pachet transferabil de competențe.

Formarea profesională continuă definește actualmente tendințe precum:

- Elaborarea cursurilor de instruire orientate pe practici, pe o structura modulară (bloc);
- Axarea pe specificul activității bibliotecii;
- Implicarea specialiștilor – practicieni cu experiență;
- Diagnosticarea competențelor inițiale/finale ale cursanților etc.

Deja al doilea an Biblioteca Universitară bălțeană elaborează *Programele de formare profesională* continuă și evaluează personalul cu apel/utilizînd posibilitățile Euroreferențialului privind competențele profesioniștilor europeni în domeniul informării și documentării <http://www.certidoc.net>. Platforma de formare continuă a Bibliotecii bălțene prevede:

- Elaborarea modulului de formare profesională, sincronizarea cu Ghidul Eurocompetențelor (cinci grupuri de domenii de competență, patru nivele de calificare);
- Promovarea activităților de formare pe grupe/ subdiviziuni (Dezvoltarea colecțiilor, Comunicarea colecțiilor, Informatizare etc.), pentru ca să identifice competențele pe care trebuie să le dețină sau să le îmbunătățească, să își cunoască mai bine meseria;
- Adaptarea programului de orientare profesională la Ghidul Eurocompetențelor pentru tinerii angajați care încearcă să afle dacă posedă aptitudinile necesare profesiei de bibliotecar;
- Completarea Curriculumului Vitae de către angajați / Profesiograma din perspectiva Eurocompetențelor în scopul optimizării calificării /promovării în carieră/ mobilității profesionale etc.;
- Actualizarea suporturilor pedagogice ale formatorilor, sincronizarea cu cerințele mediului profesional;
- Evaluarea/certificarea formării profesionale continue pe platformele: *Auditul tehnologic intern, Concursul Cel mai bun bibliotecar al Anului, Cel mai bun bibliotecar inovator, Chestionarul de Autoevaluare, Chestionarul de Evaluare, Interviu de Evaluare, Sondajul Biblioteca Universitară și transferul de informație către utilizatori, Ședințele de raportare în subdiviziuni* cu identificarea necesităților formării în cazul depistării lipsei cunoștințelor și a competențelor profesionale.

Conținutul cursurilor aplicative de formare pentru anul 2010

În scopul identificării competențelor pe care trebuie să le aibă în vederea îmbunătățirii activității, stăpînirii instrumentelor de baza, tehnicilor și a metodologiei profesiei anual în Bibliotecă sînt realizate peste 30 acțiuni de instruire / circa 4 500 ore sau 5 % din bugetul orelor de lucru (Declarația IFLA Dezvoltarea profesională continuă: Principii și acumularea celei mai bune experiențe aprox. 10% din orele de muncă să fie asigurate atît pentru participarea la workshopuri, învățare la locul de muncă).

Modulul Informare - „baza” domeniului bibliotecar, adică a domeniilor în care nu este permis unui specialist să nu aibă competențe, la cel puțin un nivel mediu. Activități:

- Workshop-ul *Animații culturale: tehnologii, organizare*, dedicată Zilelor Eminescu (160 ani de la naștere); (concursul *Organizarea celei mai originale expoziții*) ;
- Lecție aplicativă: Model de pregătire și prezentare a revistei bibliografice;
- Workshop: Servicii de referințe : tradițional și virtual.
- Atelier *Vedetă de subiect: considerații privind corectitudinea prezentării conținutului în document*. Aplicarea competențelor în practică imediată. Elaborarea Ghidului metodic pentru bibliotecari *Indexarea pe subiecte*.

Modulul Tehnologii - Punerea accentelor pe competențe care fac apel la tehnologiile de informatică și de Internet, competențe Bibliotecarul 2.0: *creare pe calculator a unor programe de informare, dezvoltarea pe calculator a aplicațiilor, publicare și editare, tehnologii ale Internetului, tehnologii pentru informare și comunicare*. Bibliotecarii au nevoie de un nou set de competențe specifice pentru utilizarea site-urilor de rețele sociale, pentru a furniza servicii de calitate și pentru menținerea rolul lor în calitate de experți de informații într-o lume Web 2.0. Activități:

- Atelier: Utilizarea Programului *Statistica de bibliotecă*
- Elaborarea unei hărți-traseu (Expoziții tematice online, tranzacției de referințe, Analiza documentară)
- Workshop-uri: *Biblioteca web 2.0 - noua viziune de servire bibliotecară; Cum să creezi un blog. Blogging; Rețelele sociale Facebook, Twitter, Flickr, YouTube - surse de socializare și promovare a produselor bibliotecare. Cum să edităm un status, postarea unei informații, tweet, avize manifestări, inserare imagini, videofilme, contribuții științifice etc.*

Aplicarea competențelor în practica imediată:

- lansarea Blogului Bibliotecii <http://bsubalti.wordpress.com/>
- Interacționarea Bibliotecii în Rețelele sociale Facebook, Twitter, Flickr, YouTube, Slideshare etc.
- Competențe **Facebook** - <http://www.facebook.com>, **Twitter** - <http://twitter.com>, **Flickr** - http://www.flickr.com/photos/bsu_balti/, **YouTube** - <http://www.youtube.com/user/libruniv>.

Modulul Comunicare

- Workshop: *Arhitectura sondajului sociologic*;
- Comunicarea virtuală pe sit-uri de socializare;
- Interacționarea bibliotecarilor în Rețelele sociale Facebook, Twitter, Flickr, YouTube. Creare cont Facebook, Twitter. **Comunicare interpersonală**, comentarii, statusuri, blogging, microblogging etc.

Modulul Management

- Atelier: *Bibliometrie: instrument de măsură aplicate publicațiilor*;
- Programul-concurs *Inovațiile în practica de lucru a bibliotecarului universitar (prezentare, regulament)*;
- Videorapoarte privind participarea la acțiuni de formare profesională la nivel național/internațional (Școala de vară; Conferința științifică internațională (cu participare la distanță) *Rolul tehnologiilor informaționale în pregătirea profesională a specialiștilor profilului economic*; Conferința Științifică Internațională „Abordarea prin competențe a formării universitare: probleme, soluții, perspective” consacrată aniversării a 65-a de la fondarea Universității de Stat „Alecu Russo”).

Perspective în dezvoltarea competențelor bibliotecarilor din RM

- Sistemul european unic de certificare a competențelor infodocumentare.
- Oportunități pentru deținătorii de Diplome de certificare europeană (deschideri pentru a lucra în Uniunea Europeană).
- Participarea în obținerea certificatului de evaluare (eurocertificat) și a bibliotecarilor din RM.
- Necesitatea implementării unei noi paradigme de formare/evaluare/certificare a competențelor bibliotecarilor în RM.

Bibliografie:

1. **Biblioteca Științifică. Program de activitate 2010** / Univ. de Stat “A. Russo”, Bibl. Șt., Centrul Managerial; red. coord. : E. Harconița ; red. : L. Mihaluța, E. Stratan ; design : S. Ciobanu. Bălți, 2009. 107 p.
2. **Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți : Rap. de activitate 2009** / Univ. de Stat “A. Russo”, Bibl. Șt. ; elab. : Centrul Managerial; red. : L. Mihaluța, E. Stratan ; coord. ed. : E. Harconița. Bălți, 2010. 171 p. : scheme, tab., foto.
3. **Euroreferențial** [citat 12. 10. 2010]. Disponibil pe Internet: http://www.certidoc.net/<http://www.bmms.ro/conținut/doc/p13_Euroref.pdf>
4. **Marinescu, N.** Dezvoltarea profesională biblioteconomică: culegere de interviuri, articole, comunicări, proiecte. Iași : Princeps Edit, 2007. 143 p. ISBN : 978-973-1783-44-4

